

TARBIJAVAIIDLUSTE KOMISJONI OTSUS

Asja number 19-1/25-10731
Otsuse kuupäev 22.11.2025
Komisjoni koosseis Mihkel Kivisalu

Tarbija
Kaupleja AngelModels OÜ (14563282)

Tarbija nõue Ettemaksu tagastamine summas 2000.- eurot

Resolutsioon:

1. Tarbija avaldus rahuldada. Kaupleja peab tarbijale tagastama 2000 eurot.

Komisjoni otsus täidetakse 30 päeva jooksul, arvates selle Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti veebilehel avaldamise päevale järgnevast päevast.

Kui vaidlevad pooled otsusega ei nõustu, on neil õigus pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Kaupleja peab Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametit kirjalikult teavitama otsuse täitmisest 30 päeva jooksul arvates otsuse ameti veebilehel avaldamise päevale järgnevast päevast või samas asjas maakohtusse pöördumisest, lisades ära kirja maakohtule esitatud hagiavaldusest.

Asjaolud:

Tarbija tasus 30.04.2025 konkursil mrs Universe 2025 osalemise tasu summas 2000.- eurot. 30.06.2025 taganes tarbija lepingust. Kaupleja keeldus ettemaksu tagastamast põhjendusel, et osalemise eest raha ei tagastata.

Kaupleja nõustus tagastama tarbijale 194 eurot. Tarbija sellega ei nõustunud põhjusel, et osalustasu tagastamatus oli tarbijale üllatuslik ning seetõttu kehtetu tingimus. Lisaks ei teavitatud tarbijat taganemisõigusest, mistõttu oli tarbijal õigus lepingust loobuda ka pärast 14 päeva möödumist.

Kaupleja seisukoht:

AngelModels OÜ kinnitab, et tarbija ning AngelModels OÜ vahel on tekkinud siduv lepinguline suhe seoses Mrs. Universe 2025 iludusvõistlusel osalemisega. Kuigi eraldi kirjalikku lepingut osaluse kohta ei vormistatud, saavutati osalemise kokkulepe poolte selgete tahteavalduste vahetamise teel – tarbija avaldas soovi võistlusel osaleda ning ettevõtja kinnitas osalemisvõimaluse –, millele järgnes osalustasu maksmine.

Saadud osalustasu kanti täies mahus edasi rahvusvahelisele konkursi korraldajale. Konkursi korraldaja on edastanud AngelModels OÜ-le ametliku kinnituskirja osalustasu laekumise kohta. Kinnituskirjas on kirjas, et korraldaja loeb osalustasu lõplikuks, tagastamisele mittekuuluvaks maksuks, millest on juba kaetud teatud kulud (sh reserveeritud koht võistlusel, majutuse ettemaks jm).

Nii rahvusvahelise konkursi reeglites kui ka üldiselt iludusvõistluste praktikates on osalustasud määratletud tagastamatute ja mitte edasiantavatena. Konkursi ametlikul kodulehel ning osalejatingimustes on selgesõnaliselt kirjas, et “the fee is non-refundable and non-transferable”. See tähendab, et kord makstud osalustasu ei kuulu ühelgi juhul tagasi maksmisele ega teistele isikutele või järgmistele aastatele ülekandmisele, isegi kui osaleja loobub või diskvalifitseerub. Taoline tingimus on standardne, kuna osalustasu katab mitmesuguseid korralduskulusid (frantsiisitasu, korraldusmeeskonna töö, ürituse ettevalmistus, delegaadi majutus, toitlustus jms) ning osalustasu maksmisega omandatakse konkreetne delegaadikoht, mida ei saa lihtsalt tühistada ilma korraldajale kahju tekitamata.

Tarbija nõudel puudub alus, kuna 1) loobumisteade laekus pärast 14-päevase lepingust taganemise õiguse tähtaja möödumist ja 2) lepingulise teenuse osutamisega oli tarbija nõusolekul juba alustatud. AngelModels OÜ oli asunud kohustust täitma kohe pärast osalustasu laekumist: ettevõtja registreeris tarbija ametlikult Eesti esindajana Mrs. Universe 2025 konkursile, edastas osalustasu rahvusvahelisele korraldajale ning korraldaja broneeris tarbijale konkursil koha, majutuse jm teenused.

Komisjoni põhjendus:

TKS § 51 lg 1 alusel lahendatakse vaidlus poolte esitatud tõendite alusel. Komisjon olles tutvunud asjas esitatud materjalidega, leiab, et Tarbija avaldus kuulub rahuldamisele.

Poolte vahel on vaidlus “Mrs. Universe 2025” võistlusel osalemise eest tasutud ettemaksu (2000 €) tagastamise üle.

Tarbija tegi 30.04.2025 ettemaksu kauplejale ja teatas 30.06.2025, et loobub osalemast. Kaupleja keeldus, väites, et osalustasu ei ole tagastatav ning raha on juba edastatud ning on lisanud korraldaja kinnituse, mis sisaldab fraasi „the fee is non-refundable and non-transferable“ .

Vaidlus on kulutuste tegemise osas ning ettemaksu tagastamise osas.

Pooled ei vormistanud eraldi lepingut. Tegelikult suhte sisu järgi oli tegemist käsunduslepinguga (kaupleja kohustus oli korraldada/koordineerida tarbija osalemine ja sellega seotud broneeringud

ning esindada tarbijat kolmandate isikute ees).

Leping, mille sisuks on teenuse osutamise protsess, mitte tulemuse kui sellise saavutamine, vastab VÕS §-s 619 sätestatud käsunduslepingu mõistele, mitte VÕS §-s 635 sätestatud töövõtulepingu mõistele (RKO 3-2-1-56-11). Seega Riigikohtu praktikast lähtuv käsitlus, et teenusepõhise korraldus/esindamisteenuse puhul on tegu käsundiga, mitte töövõtuga.

Kuigi leping sõlmiti sidevahendi abil, ei ole 14-päevane taganemisõigus selles vaidluses otsustav kahel põhjusel: (a) tarbija loobumisteade esitati alles ~60 päeva pärast makset ja VÕS § 56 üldreegel eeldab taganemist 14 päeva jooksul lepingu sõlmimisest/teabe saamisest ning (b) sisult on tegemist vaba aja veetmise/üritusel osalemisega seotud teenusega, mille puhul seadus näeb ette erandi, kus tarbijal ei ole taganemisõigust, kui teenus tuleb osutada kindlal kuupäeval või kindlaksmääratud ajavahemikus (nt piletid/koht üritusele, majutus jms. See ei vabasta aga kauplejat tarbijale enne lepingu sõlmimist püsival andmekandjal selgelt edastamast teavet lepingu põhitingimuste ja taganemisõiguse olemasolu/puudumise kohta (sh tasu maksmise ja võimaliku proportsionaalse kulu hüvitamise loogika).

Kaupleja tugineb üksnes korraldaja vastusele („non-refundable“), kuid tõenditest ei nähtu, et see erandlik tingimus oleks enne makset tarbijale selgesõnaliselt ja eraldi tähelepanu juhtides teatavaks tehtud. Sellisel juhul ei loeta ebatavalist tüüptingimust siduvaks ning tarbijalepingus on säärane tingimus tühine, kui see asetab tarbija ebamõistlikult kahjustavasse olukorda.

Seega tuleb vaidlust lahendada käsunduslepingu lõpetamise üldreeglite järgi. Käsundiandjal (tarbijal) on õigus leping igal ajal lõpetada, kuid käsundisaajal (kauplejal) on õigus üksnes mõistlikule tasule seni tehtud töö eest ning vajalike ja põhjendatud kulutuste hüvitamisele, kusjuures kulud ja nende seos käsundi täitmisega peab tõendama kaupleja.

VÕS § 629 lg 1 kohaselt, kui käsundisaajale tuleb tasu maksta pärast käsundi täitmist või käsundi täitmiseks antud tähtaja möödumist ja käsundusleping lõpeb enne käsundi täitmist või selle täitmiseks antud tähtaja möödumist, on käsundisaajal õigus mõistlikule osale tasust. Sel juhul on käsundisaajal õigus saada kogu tasu üksnes juhul, kui leping lõppes käsundiandjast tuleneva asjaolu tõttu ja tasu maksmine on asjaolusid arvestades õiglane. Käsunduslepingujärgse tasu ettemakse saab tagasi nõuda lepingust taganemise või lepingu ülesütlemise tagajärjel tekkinud tagasitäitmise võlasuhte raames (vt VÕS § 195 lg 5, §-d 189-191). Käsunduslepingu lõppemise korral tuleb järgida ka VÕS §-s 629 sätestatud.

Esitatud asjaoludest ja tõenditest jääb selgusetuks, milline on tegelik summa ettemaksu tagastamise osas ehk millises ulatuses tegelikult teenust osutati. Esitatud materjalidest ei ole võimalik üks ühele teha järeldust, et need summad juba nõ kasutati teenuse osutamiseks.

Pelgalt üldine viide rahvusvahelise korraldaja praktikasse („fee is non-refundable“) ei tõenda konkreetseid, paratamatuid ja tarbija huvides tehtud kulutusi. Samuti kolmanda isiku tingimused ei ole siduvad tarbija ja kaupleja vahelises suhtes antud juhul. Tegemist on kohustuse täitmisega kolmanda isiku poolt (VÕS § 78), mis ei muuda lepingu sisu ega vastutust (kaupleja jääb tarbija suhtes vastutavaks).

Arvestades esitatud tõendeid

(i) on tõendatud osalustasu arve ja makse tegemine 2000 € ulatuses

(ii) kaupleja poolt on esitatud vaid üldsõnaline korraldaja kiri „non-refundable“ klausliga, kuid puuduvad konkreetsed kuludokumendid, mis näitaksid, milline summa, kellele ja millise lepingu/teenuse alusel on lõplikult ja vältimatult kantud tarbija käsundi täitmiseks (nt osalemise kulud, hotellipaketi ettemaks koos tagastamistingimustega vms). Kuivõrd kaupleja ei ole seda korrektselt tõendanud, siis kuulub ettemaks täies ulatuses tagastamisele.

TKS § 60 lg 2 järgi kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu ja seda ei järgi võivad nad pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Mihkel Kivisalu

/allkirjastatud digitaalselt/